

Betreft: Voorstel inzet extra geld jeugdzorg 2022
Datum: 9 december 2021

Beste leden van de Adviesraad Sociaal Domein Elburg,

Bedankt voor uw reactie en advies op het 'Voorstel inzet extra geld jeugdzorg 2022. Uit uw reactie trekken wij de conclusie dat u zich kunt vinden in de voorstellen en daar positief op adviseert. Hierbij gaan we in op de door u gestelde opmerkingen.

1. *We vinden de keuzes voor de inzet van de éénmalige middelen niet duidelijk onderbouwd. Een analyse ontbreekt en ze lijken daardoor wat willekeurig tot stand gekomen. Daardoor zijn de gereserveerde budgetten versus capaciteit voor ons niet inzichtelijk en roept dit vragen op. Een onderbouwing van de keuzes gebaseerd op cijfers, op praktijkervaringen en onderzoek zou verheldering kunnen geven.*

De gemeenteraad van Elburg heeft eveneens om een onderbouwing gevraagd. Informatie over de inzet en de bekostiging is aan de raadsleden verstrekt. Wanneer wenselijk kunnen we u die toezenden. Met de inzet van de eenmalige middelen beogen we een langdurig effect. Door de ondersteuning aan de voorkant tijdig en laagdrempelig te organiseren voorkomen we een negatieve ontwikkeling van problematiek en daarmee een langdurige en zwaardere ondersteuningsvraag. In de praktijk zien wij hiervan een positief effect voor onze inwoners. Financieel is preventie moeilijk te duiden. Het voorstel vraagt een eenmalige investering. Met het beoogde effect willen we dat de kosten dalen bij de zware vormen van ondersteuning. Deze middelen kunnen ingezet worden om de komende jaren structureel de voorkant van de keten te versterken.

2. *We adviseren om de prioriteit van preventieactiviteiten te richten op m.n. de selectieve en probleemgerichte interventies die **direct** effect hebben op jeugd en hun ouders. Een integrale aanpak van jeugdproblematiek, opvoedingsproblematiek in relatie tot leef- en woonomstandigheden, schulden en armoede is noodzakelijk. We adviseren dan ook om gericht te investeren in een integrale benadering om zo kansenongelijkheid in het opgroeien zoveel mogelijk tegen te gaan, want ongelijke kansen zijn gemiste kansen. In de gemeente Elburg scoren we hier duidelijk onder gemiddeld op.*

In de gemeente Elburg zien we dat meer dan 70% ondersteuning ontvangt in de niet vrij toegankelijke hulp. Deze ondersteuning is vaak specifiek gericht op de problematiek van het individu. Voornamelijk is er vraag naar ambulante begeleiding en GGZ-ondersteuning. Gezien de effecten van de huidige coronamaatregelen neemt de vraag toe. Voor het ontvangen van de niet vrij toegankelijke ondersteuning heeft de inwoner een verwijzing nodig en zien we het aantal wachtlijsten toenemen.

Het organiseren van de ondersteuning aan de voorkant van de keten realiseert tijdige en laagdrempelige ondersteuning met een integrale benadering. Het neveneffect is dat de druk op de achterkant van de keten afneemt en dat inwoners die afhankelijk zijn van zwaardere zorg niet tot minimaal worden geconfronteerd met wachtlijsten.

3. *Daarnaast zouden we de prioriteit willen leggen in de **versterking van de voorkant**. De voorstellen 1, 2 en 3, (jeugdhulpexpertise in de huisartsenpraktijk en GGZ expertise en ambulante begeleiding) sluiten ons inziens hierbij aan. We vinden het erg belangrijk dat jeugd en hun ouders op deskundige wijze geholpen worden, dat hulp laagdrempelig en toegankelijk is en dat ouders niet telkens verwezen wordt naar andere hulpverleners en organisaties. We vinden het belangrijk dat de inzet van specialistische zorg aan de voorkant beschikbaar is en direct (zonder verwijzing) geboden kan worden.*

Wij zijn blij dat u zich kan vinden in de genoemde voorstellen.

4. *Zoals ook in het collegeadvies aangegeven wordt, heeft investeren in preventie de kanttekening dat dit geen zekerheid biedt om zorgkosten te verminderen. De Adviesraad heeft daarom haar zorgen over de **toegang en bekostiging** van de (hoog-) specialistische, dan wel zwaardere zorg gecombineerd met woonvoorzieningen. De kosten hiervan zijn vaak onvoorspelbaar. In dat kader adviseren we om het dashboard jeugd goed te gebruiken voor kwantitatieve gegevens en sturing. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat keuzes mede gemaakt worden op basis van kwalitatieve informatie, zoals storytelling / praktijkverhalen van burgers.*

De gemeente Elburg beschikt over een dashboard dat dagelijks te raadplegen is. Met de maandelijkse update beschikken we over actuele cijfers. Doormiddel van data-analyse kunnen we ontwikkelingen signaleren en trends vaststellen. Tevens zijn de effecten van interventies goed te monitoren en kunnen we tijdig bijsturen. Uiteraard beseffen we dat ondersteuning in het Sociaal Domein niet enkel om cijfers gaat. We vragen naar de ervaring van inwoners en we hebben met onze samenwerkingspartners afspraken over het meten van de behandelresultaten en clienttevredenheid.

5. *Ook adviseren we om te investeren in de **doorontwikkeling van de specialistische kennis** in lokale teams en afstemming te realiseren tussen het sociaal trefpunt en CJG (investeren in vakmanschap van de professional). De toegang van de zorg is voor de burger essentieel. Wij adviseren om te onderzoeken om tot **één loket te komen** (voor jeugd en volwassenen).*

Het CJG en sociaal trefpunt zijn op één locatie gevestigd; 't Huiken. Daarmee is de plek en toegang tot ondersteuning georganiseerd voor jeugd en volwassenen. In de opdracht aan het CJG en Sociaal trefpunt staat de samenwerking en integrale werkwijze beschreven.

6. *Bij voorstel 4 "samenwerken voor de jeugd" missen we de versterking van de pedagogische basis (doelstelling Hervormingsagenda) in het voorliggend veld door te investeren in aanwezigheid van specialistische hulp, zodat mogelijke problemen vroegtijdig wordenesignaleerd en aangepakt kunnen worden. Bij voorstel 1, 2 en 3 wordt dat wel gerealiseerd. Daarnaast vragen we ons af of een documentaire / informatiefilm inwoners voldoende laten zien waar zij terecht kunnen. We adviseren om dit voorstel nog eens kritisch te bekijken.*

'Samenwerken voor de jeugd in Elburg' bestaat uit samenwerkingspartners. Het CJG, Welzijnswerk, kinderopvang, verloskundigen en onderwijs zijn hier nauw bij betrokken en hebben hierin een rol. Uitgangspunt van de samenwerking is het inzetten, delen en versterken van elkaars expertise en specialisme in het belang van jeugd. Met het voorstel wordt er geïnvesteerd op de specialistische hulp aan de voorkant van de keten. Door het CJG als samenwerkingspartners hebben voorstel 1,2 en 3 een direct verband met voorstel 4. Het effect van het versterken van de voorkant realiseert expertise en specialisme die ingezet wordt in 'Samenwerken voor de jeugd in Elburg'.

Met het maken van een documentaire/ informatiefilm van en door jeugd en volwassenen, beogen we een wijze van communiceren die past bij de doelgroep en bijtijds is. Het moet de taal van de inwoners spreken.

7. *We adviseren om de **eerder gedane bezuinigingen** in het sociaal Domein van 29-06-2020 ongedaan maken, zoals in ons advies van: Bezuinigingen Sociaal Domein en Jeugd van 11-05-2020. Dit conform de toezeggingen die de raad bij de behandeling heeft gedaan. Om kansengelijkheid niet verder te vergroten, ondersteunen we daarom het voorstel om de periode van de individuele inkomenstoelage te verkorten van 5 naar 3 jaar. In een reeds eerder advies hebben wij dit reeds bepleit. Dit geldt ook voor de bezuinigingen van st. Wiel op mantelzorg. Aandacht voor mantelzorgers is o.i. van groot belang bij de transitie. We adviseren om de bezuinigingen op het kindpakket, het volwassenpakket en de collectieve zorgverzekering ongedaan te maken. We bepleiten nogmaals om met de toekenning van kindpakket ruimhartig om te gaan!*

De eerder gedane maatregelen zijn erop gericht om passende ondersteuning met het beschikbare budget te kunnen blijven bieden. Ook in 'donker tijden' die mogelijk op ons afkomen. We denken hierbij aan de herverdeling van het gemeentefonds en oplopende kosten en tekorten binnen het brede sociale domein. De gemeenteraad heeft de maatregelen vastgesteld en het is ook aan de gemeenteraad om daar nu een besluit over te nemen. Gezien de onzekere tijden adviseert het college de maatregelen niet terug te draaien maar de reserve sociaal domein aan te vullen. Hiermee willen we een betrouwbare overheid zijn en kunnen we extra maatregelen in de toekomst voorkomen dan wel beperken. Het nu terugdraaien van maatregelen en wellicht later weer invoeren zorgt voor een ongewenst jojo-effect.

8. *De middelen die aan de reserve sociaal domein toegevoegd worden, zou wat ons betreft **geoormerkt** moeten worden voor toekomstige tekorten en **met name** voor de onvoorspelbare kosten die binnen de zwaardere zorg kunnen ontstaan.*

De middelen die aan de reserve sociaal domein worden toegevoegd dienen inderdaad ter compensatie van mogelijk toekomstige tekorten. Door deze aanvulling verkleinen we de kans op extra maatregelen in de toekomst.

9. *Daarnaast adviseren we om terughoudend te zijn bij het aanstellen van een coördinator dagbesteding die verbindt tussen vraag en aanbod. Als het gaat om matches dan is laagdrempelige toegankelijkheid en één loket belangrijk en hoort deze taak wat ons betreft bij het Sociaal Trefpunt.*

Bedankt voor uw advies en we nemen dit mee in de uitvoering van het voorstel.

Tot slot.

Het college is blij dat u de bedoeling en het beoogde effect in de voorstellen leest. Na besluitvorming zal hierover zorgvuldig worden gecommuniceerd. Daarnaast zal er bij elke investering een resultaatafspraken worden beschreven. Gedurende de uitvoering zullen wij de ontwikkeling nauwkeurig monitoren en wanneer nodig bijsturen.